

...bere oñetan jafirik...

aien artean Antonio donea. Antonio aúrean beñiro jañi zitzaionean, IX'gañen Gregorio asko poztu zan, eta onbide ta irabaziak merezi zutelako kardenal egin nai izan zuan; Santuak ordea etzuan goiende au artu nai izan.

Antonio'k, Eñoma'tik Alberna-Mendiko bidea artu zuan, bakarti artan bere nekeetatik atsedeen egin, eta gogonketa beñiak asteko indañoak artu zitzen. 1230'ngo. urtearen azken aldera biurtu zan Antonio Padua'ra, eta ango biztanleak izutuak eta ikaraz arkitu zituan, eta estutasun artatik Santuak bakañik onez atera zitzakean. Ezelino Eñoma'r piri uzuak, erasoz artuak zeuzkan Verona, ta Italia-goiko eñiak gudoztearen aseñe biziaren eskuetan utziaz. Piriaren gudozteak Padua'ko atietaraño etoñiak zeuden, eta ikaraz eta bilduñez arkitzen ziran biztanle guztiak. Estutasun onetan Padua'ñak Antonio'gana joatea erabaki zuten, berak esaten zutenenez, añisku aietatik onek bakañik onez atera zitzakien-da. Gure Santua uria etsaien eskuetatik aldentzeko naiki bizian, joan zan Ezelino'gana-Verona'n zegoan-da-ta piriaren aúrean jañi zanean bildur gabe esan zion:

«¿Noiz arte piri gogor oñek jañaituko dezu eñugabien odola ixurtzen? Jaungoikoaren ezpata zure buru gañean dago, ta zure epaia izugaña izan da». Ezelino'ren agindu zai zeuden bere gudariak, ausar digabeko Praileagan eskuak jartzeko; baña etzien keñurik egin, piriñen biotzak ere Jaungoikoaren eskuetan daude-ta: bestela Antonio'ren abotsez dana izutua, bere oñetan jañirik, aitortu zituan bere gaiztakeriak, eta agindu zuan damutuko zala, bere mende koak añiturik uzten zituala. «Uste nuan, esan zien gero gudariei, Prailearen begiak bi oñaztañi bezela, nigana zetoze la, ta infernura bota bear niñutela».

Piñiak maitetasun aundia artu zion Santuari, ta alditxo batean bere gaiztakeriak utzita egon zan. Baña geroago gogoraturik, Antonio'k egin zion ikusaldiaren iruimenez gertatu zitzaiozkan gauzak izango zirala-ta, Prailearen onomenaren argibideak artzeko eratu zan.

Onetarako eskaingai aberatsak biali zizkan, agindu onekin: «Eraman Antonio'ri eskaingai oiek. Baldin artzen baditu, burua moztu zaiozute; nai ez baditu atzera biurtu kalterik egin gabe». Beri-eramale gaizto ta maltzur aiek aurkeztu ziran Santuagana, ta gezuñezko agur batekin esan zioten: «Zure seme Ezelino Eñoma'rak zure otoitzak eskatzen ditu, ta eskatzen dizu eskaingai oek artu ditzazula». «Ori ez, iñola ere ez, erantzun zien Antonio'k. ¿Agian lapuñetako ta iñoren gauzen onura artu al nezake nik? Aldendu berealaxe emendik, eta etzaitezte etxe onetako santutasuna galtzeko ibili». Lotsatuak biurtu ziran gudariak, eta esan zioten beren nagusiari gertatutako guztia. «Ikusia dago, erantzun zien Ezelino'k, Antonio Jaungoikoaren gizona dala: utzi zaiozute pakean, nigatik nai duana esan dezala».

Ezin esan diteke, zer poz eta atsegiñez eta esker onez beterik artu zuten Padua'rak Antonio, ez ta ere eñi ta luñalde aiek agertu zuten ezagutza Santuari, piñi gaiztoaren atzaparetatik onez atera zitualako.

1231'ngo. Otsailaren 5-tik *Pentekostes* egun arte, Padua'ko *pulpitoak* bere esku euki zituan, bigarren aldi onetan bildurik, lenago zabaldua utzi zituan gari-buruak. Auek izan ziran Antonio'ren azkeneko itzaldiak: bere gogonketak bukatu dira, ta mirabe on eta zintzoari betiko saria artzeko ordua geratzen zaio.

X

*Antonio donearen eriotza.—Mirariak.—Done-aitor-
tzea.—Bere gorpuzkien aldatzea.—Mundu
guztiko Santua.*

1231'ngo. Maiatzaren azken aldera, Antoniok, santu geienak oi dutenez, bakartegi batera alde-egin zuan, bere animakin eta Jangoikoarekin bakañik jarduteko asmoz. Garagañilaren aurren aldetik, praile bik lagun egiten ziotela, Padua'ko inguruan zegoan baso-elizatxo batera joan zan, gogarketan bere gogoaren naikiak betetzeko. Gorputzeko indañoak aultzen ari zizkala ezagutu zuanean, askar baño askaño Padua'ko komentura biurtu zezatela agindu zuan; baña ezin eldu izan zan ara, bada erian sartu ziranean, bere lagunak uste zuten an il bear zitzaiela, ain auldua zegoan, eta erabaki zuten urean arkitzen zan *Santa Clara*'ren komentura eramatea, beretako batzuek mojen jaupari (kapelau) an bizi ziran-da.

Ostiralez, Garagañilaren 13-an, elizakoak artu zituan, bere pozaren zoramenenez abestu zuan, abots aulaz bada ere: *¡O gloriosa Domina!* Berealaxe eskatu zuan *Extremauntzioa*, ta bere bañuan adi guztia jañirik, ikusten etzan norbaitek bere begiak eramaten zituan. *¿Zeri begira zaude? galdetu zioten.* «Jaungoikoa ikusten det», erantzun zuan. Oraindik ere Jesus eta Mariarekin elkarizketa gozoetan jañaitu zuan, aingeru baten para bere espaneetan zuala il zan arte, Jaungoikoaren gozatasunera igoaz.

...ikusten etzan norbait...

Mirariak berealaxe geitzen asi ziran bere erioztan. Bere azken asnasa eman zuan bezin laister, Pudua'ko umeak, goi-argiz mugiturik, kañika guztietan ojuka asi ziran: «*Il da Santua. Il da Santua*». Une artan bertan agertu zitzaion Vercelli'ko *Abade* bere adiskideari, ta esan zion: «Nere astotxoa Padua'n utzi det, eta zerura noa». Aldi berean gaxorik zeukan estafia ikutu zion, eta sendatuta geratu zan. Santua il zala umeai entzutean, uri guztiak atsekabe aundia artu zuan. Bere il eta (entieroa) ilen elizkizuna baño obeto zirudin, bere garaipenagatik norbait goratzen dutenen zoragaritasunaren agerpena. Alaxekoak ziran ango abestiak eta... Gorputza zeramaten bitartean, sendatuta geratzen ziran entzungorak, elbariak,itsuak, bere bitartekotasuna bilatu, eta bere il-oia ikutu zuten guztiak.

Antonio'ren Gorputza Prantzisko'taeren elizara eramana izan zan, eta an ilobi batean sartua. Laister asi ziran uritarak eta arotz ozteak ilobi oneri guregiten; esan ere, bere inguruan egiten ziran mirariak eruz eta aundiak ziran; oegatik asmoa artu zuten lenbailen donetzat iragartzeko bideak artzea, eta sei elabeteren buruan IX-gaeren Gregorio Aita Santuak bere biotzeko poz eta atsegiñez Donearen omenak eman zizkan. Bere jai-eguna Garagarilaren 13-anda. Au dala-ta jai ta jolas askorekin ospatu zuten Santua ibili zan efi guztiak, Padua ta Lisboa'n batez ere: emen kanpaiak berez joka asi ziran bere biztanleak aritzen zirala. Geroago, Antonio'ren eriotzatik ogeitamar urte lanean ari ta, eliza eder eta aundi bat egin zuten, eta ara aldatu zituzten bere gorpuzkiak, oi-ez bezelako gorapenakin, aundizki asko, aien artean Buenabentura donea, Ordenako Burua, aurkezteten zirala. Santuaren gorputza gordetzen zuan ilobia

ireki zutenean, gorputza auts biurturik arkitu zuten, mingaña bakañik, goñi ta gordiñik zegoan. Buenabentura doneak bere eskuetan artu zuan, eta begirunik aundienaz musu gozoak emanik, esan zuan: *«¡O mingain donetsia! beti Jauna goraldu zenuana, orain ondo ikusten da, zenbat irabazi dezun Jaungoikoaren aurrean.*

Apostoluen aro ezkerro, Elizan dize-dize-egiten duan Miragilerik aundiena Antonio donea da. Bizitzan eta il da gero zaspigizaldietan, egin izan dituan mirariak zenbatu ere ezin ditezke, eta len bezela orain ere, bai Europa'n, bai America'n eta kristauen bat arkitzen dan fedegabekoen luñaldietan, Antonio'ren eskua ondo agertzen da. Alde guztietan guregiten zaio: ez da eririk, danik txikiena izan da ere, aldare bat egin ez dionik, ez eta ere elizik bere irudien (imajina) bat ez duanik. Buenabentura doneak ondo agertu zuan Antonio'ren almen aundia ereserki onen itz-neurtuetan:

Mirari bila zabiltza?
Gaitz, oker, eriotza,
Legen, gaizkin igeska,
Gaixoak sendatuta.

Itxas loki azkatuak,
Gauz, gorpuzki galduak,
Eskatu t'artzen dituzte,
Gazteak eta zartuak.

Arixkuak dira galdu,
Eta beñak aiendu,
Ikusi duanak esan du,
Padutari galdetu.

Zaspireun urte oetan kristau sinisleak esaten ari dira ereserki au, zâra bai, baña beria, betiko bizitza ta eguneroko egipena, Santuak ematen dion ezker, beragana zuzentzen diranen alde egiten dituanen, an abesten diran mirariak.

Ériak Antonio'gan daukaten uste osoaren onurak dira, bere bitartekotasuna bilaturik Elizak onartu dituan Bilerak. *Antonio Donearen Elkartasun Ona*, (Pia Union) Bileran onetan sartu ditezke sinisle guztiak. *Antonio'taen Gaztedia*: ta bere anzekoa, *Antonio'taen Aurtzaroa*, gazteak eta umeak onbidietan jartzeko iraziak, Santuaren onoiemenak antzetzuz. Aldi oetan batez ere, ainbat zabaldu dan: *Beartzuen Ogia*, Antonio-zaleak ematen dituzten limosnaz, ezin zenbatu ala beartsuri jaten ematen diona. Bileran oek guztiak barkapenez aberastuak daude.

Sinisleak Padua'ko Miragileaganako daukaten uste berak sortu du oen artean, Elizak onartu dituan beste gauza batzuek bere onespen berezia emanaz, *Ritual-Romano-Serafico* deritzaion liburuan ikusi leiken bezela, eta auetxek dira: Antonio zaleak bere jai-egunean Prantzisko'taen elizetara joateko duten oitura lili-bat bedekinkatzera, Padua'ko Santuak aragiaren zirikal dietatik onez atera ditzan. Santuaren Gurutzea lepotik zintzilik eramatea diabruaren ekiñaldietatik aldeztu ditezten: Umien onespena, Antonio doneari deituaz, amak beren semeak Santuari eskeintzeko duten oiturari zor zaie.

Oñi obei bukaera ematera goaz XIII-gaen Leon Aita Santuarekin esanaz: *Antonio Donea mundu guztiko Santua dala*. Santu orokoña bere mirari berdiñezakatik: Santu orokoña mundu guztian guregin eta oneraspenez deitzen zaiolako.

¡O Antonio aintzatural beritu itzazu Elizan igaro-

tako garaipenak, eta kristau bakoitzean Jaungoikoak nai duan bizitza on ona. ¡O Miragile Aundia! iritxi zaiguzu Jaungoikoarengandik zure apaldasuna, zure ardura, Jesus eta Maria'ganako zure maitetasuna, zurekin zeruan atsedean dezagun.

*Jaungoikoaren
Arantzazuko bere Ama Donearen
eta
Paduako Antonio
Zoriondunaren Goraltzarako.
Alaxe.*

OTSAILAREN AMABOSTERA KO

ANTONIO DONEARI

BERE GORPUZKIEN ALDAKUNTZAREN OROIPENEAN

GURUTZE SANTUAREN...

DAMU-OTOITZA

Jesukristo nere Jauna, egiazko Jaungoiko-Gizona ta Egilea, nere pekatu guztiak garbituta, beren kate gogořetatik nere anima onez atera zenuan Salbatzale maite ori, zure aurean auzpezturik eta nere biotz guztiarekin goraturik, maite zaitut beste ezer bařo geiago. O Jauna! Zure kontra ainbeste pekatu egiřaren damu naiz. Geiago pekaturik ez egiteko asmoa artzen det, eta uste osoa daukat nere oker guztien barkapena emango didazula; orobat grazia Zure mirabetzan azkenarte irauteko, betiko bizitza iritxi dezadan. Amen.

IRAKURKIZUNA

1263'ngo. Ořilaren 7'an San Prantziskoren semeak bukatua zeukaten Padua'n eliz aundi eder bat, Antonio Donearen Gorpuzkiak aldatzeko. Bere omena zabaldua egonik, esan beařik ez dago, elizkizunak

aundiak izan zirala. An arkitzen zan Buenabentura donea ere, Ordena guztiko Burua.

Elizkizunak egin aurretik ireki zuten bada il-oia, ta ezurak beren lekuetatik azkatuak eta aragia autsegiñik arkitu zituzten: bakañik bere burua zegoan osorik, bere aboan mingaña, goñi-goñi ta gordiñik zeukala, bizi zanean bezelaxe. Zabaldu zuten aboa, atera zuten mingaña, ta Buenabentura doneak eskuetan arturik eta musu gozoak emanaz, esan zuan: «O mingain donetsia, Jaungoikoa beti goratu, ta besteai goratzen erakutsi zenienal Orain argiro ikusten da zenbat irabazi izan dezun Jaungoikoaren aurrean!» Eta musu gozoak emanaz agindu zuan berexi jartzeko.

Montferrate'ko Gido Kardenalak, Antonio doneak eriotzatik onez atera zuala ezaguturik, 1350'ren urtean bere il-obira joan zan eskeñak ematera; ta Agilera'ko Patriarkak, Artzobispo batek eta iru Obis-pok lagun egiten ziotela, bere Gorpuzkiak beste *Kapila* batera aldatu zituan. Kardenal onek agindu zuan zilañezko Santuaren irudi bat egiteko, ari ta pitxi askoz apaindua, bere buru bañuan kaskoa, kokotza ta beso ezur bat gorde zitezen.

Kardenal Razzonico, Paduako obispoak, geroago XIII'gañen Klemente'ren izenarekin Aita Santu izan zanak, 1745'go. Garagañilaren 20'an eliz-gizon, aundizki asko, ta eñi guztiak lagun egiten ziotela, mingain gordin ta bizia zirudin au, bost eun urte Sakristian zeramazkielarik, orain gurtzen dan *Kapila* beñi ontara aldatua izan zan.

Zer oroipen goragañiak oek Antonio donearen maitatzalientzat! Al bere Gorpuzkiak eta mingain gurgañiak ikusteko zoriona izango bagenu! Oraingoz gorputzez gure ikusaldia ezin genezaken ezkerro;

gogoz beintzat joan gaitezen gauza miragafi auek
gordetzen dituan Eliz aundi eder au ikustera, ta
eskatu dezaiogun Antonio doatsuari, bere begikoak
bezela artu gaitzala, ta bere laguntza eman dezaigula.

Gogoratu beza norberak, eta eskatu bezaio San-
tuari opa duan grazia.

ESKARIA

Santu Miragilea, zure mingaña bear bezela ibili
zenualakoz iritxi zenituan irabaziakatik, eta zure
jakintza ez agertzearen izan zenuen ilduragatik,
eskatzen dizugu, Jaunari aŕen egin dezaiozula nere
mingaña garbitu dezan, bere izen santua donetsi,
goraldu ta aintzaz betetzeko aña izan dedin, eta
besteai ere orobat egiten erakutsi dezaiedan. Amen.

Iru Aitagure, Agur Maria eta Gloria.

BUENABENTURA DONEAREN DEIKUNA

O mingain donetsia, Jaungoikoa beti goraltzen
zenuana ta besteai goraltzen erakusten zenienal
Orain argiro ikusten da zenbat irabazi zenuan Jaun-
goikoaren aŕean.

V. Gure alde otoi egizu Antonio Donea.

R. Kristoren agindu-sariak iritxi ditzagun.

OTOITZA

O Jauna! Antonio zure aitorle doneak gure
ordez itz egin dezala, bere mingaña usteldu gabe

gorde zenuan ezkerro, ta egizu, guk gure mingañaz
egin ditugun pekatuen barkapena iritxita, Zure izen
santua donetsi dezagula, garbi itz-egin dezagun eta
egunen batean zeruan elkar ikustera eldu gaitezen.

Amen.

ARKIBIDEA

	Ofi- aldeak
Itz-aurea	3
I.— Antonio donearen jaiotza ta gurasoak. — Ikaste- txean.—Agustin'daŕa.—Lenengo mirariak. . . .	5
II.— Prantzisko'taŕ bost martiriak. — Antonio doneak martiri izan nai du.—Prantzisko donearen Ordo- nan sartzen da	12
III.— Antonio donea Maŕukuetara abiatzen da.—Batzar Nagusira diŕoa.—Monte Paulo'n.	17
IV.— Antonio donearen jakintzaren agerpena. — Bere gogonketa asten du. — Jakintzua. — Vercelli'n.— Iĭa piztua	22
V.— Antonio donea Frantzia'n. — Montpeller'en biz- tanle.—Alelluya.—Eresi-liburuaren lapurketa. — Tolosa'n.—Maria'ren Jasokundea.—Puy'ko Guar- diana.—Barataria (Eskibaua) Martiri.	25
VI.— Santua Bourges'en.—Entzuleak legoŕean.—Jeses Eukaristia'n aldezen du.—Mandoaren miraria.— Prantzisko donea Arles'en.—Antonio Limoges lu- ŕaldeko komentuen nagusi. — Mirariak. — Jesus Antonioren besoetan.—Diabrua aientzen du. . .	30
VII.— Antonio donea Eŕoma'n.—Izkeren doaia.—Anto- nio Bolonia'ko erki-buru. — Aŕaiei itzaldia. — Il bat piztua	38
VIII.— Antonio Donea Padua'n.—Mirari beŕiak.—Lota- zilako (Abenduko) itzaldiak idazten ditu	43
IX.— Bolonia'ra biurtzen da.—Florentzia'n. — Irabaz- goitzalea.—Asis'en.—Kardenal ez du izan nai.— Ezelino	47
X.— Antonio donearen eriotza. — Mirariak. — Done- aitortzea. — Bere gorpuzkien aldatzea. — Mundu guztiko Santua	52
Otsailaren amabosterako.	58

